

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з навчальної дисципліни

**«Фізична реабілітація при порушеннях діяльності
опорно-рухового апарату»**

Для студентів спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

© доц. Тиравська О. І.

Основна:

1. Анкин Л. Н. Практическая травматология. Европейские стандарты диагностики и лечения / Л. Н. Анкин, Н Л. Анкин. – Москва : Книга плюс, 2002.
2. Архипов О. А. Біомеханічний аналіз : [навч. посіб.] / О. А. Архипов. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – 242с.
3. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц / К. Букуп, Й. Букуп. – 3-е изд. – Москва : Мед. лит., 2018. – 384 с.
4. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
5. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
6. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
7. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 428 с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація пр. пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 398 с.
9. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / В. М. Мухін. – 3-тє вид., допов. – Київ : Олімп. література, 2009. – 488 с.
10. Скляренко Є.Т. Травматологія і ортопедія : підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Є. Т. Скляренко. – Київ : Здоров'я, 2005. – 384 с.
11. [Янда В. Функциональная диагностика мышц.](#) - Москва : Эксмо, 2010. - 352 с.
12. Энока Р. М. Основы кинезиологии. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 399 с.
13. Boissonnault WG, Goodman CC. Introduction to pathology of the musculoskeletal system. In: Goodman CC, Guller KS, and Boissonnault WG editors. Pathology: Implications for the Physical Therapist, ed. 2. Philadelphia: Saunders; 2003. p. 821.

14. Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3rd ed.
15. Magee D. Orthopedic Physical Assessment. – 6th Revised Edition, 2013. 1184
16. Pain Management in Rehabilitation. Grabis, Martin; Monga, Trilok; Grabis, Martin; Monga, Trilok N. Demos Medical Publishing, LLC. 2002. p. 352
17. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2000. 687 p.

Допоміжна:

1. Герцик А. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / А. Герцик, О. Тиравська // Молодіжний наук. вісник Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Серія: Фізичне виховання і спорт : зб. наук. пр. – Луцьк, 2016. - № 22. – С. 65-73.
2. Бас О. Фізична реабілітація учнів молодших класів при сколіозі /О. Бас, С. Боднарчук// Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. –Вип. 17. –С. 630–635.
3. [Громов А. Б.](#) Роль та значення деформацій великого вертлюга стегнової кістки для функції кульшового суглоба: створення робочої класифікації / А. Б. Громов, О. І. Корольков // [Ортопедия, травматология и протезирование](#). - 2015. - № 1. - С. 72-78.
4. Вовканич А. С. Інструктивні матеріали по догляду за хворими з травмою спинного мозку / А. С. Вовканич. - Вид. 2-ге, допов. - Львів : [Б. в.], 2000. - 50 с.
5. Вовканич А. С. Правила надання першої медичної допомоги : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 14 с.
6. Вовканич А. С. Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну реабілітацію : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 8 с.
7. Динаміка біомеханічних та електроміографічних даних у випадках деформацій великого вертлюга стегнової кістки / А. Б. Громов, О. І. Корольков, О. Д. Карпінська, Н. П. Ісаєва // [Травма](#). - 2015. - 16, № 4. - С. 51-59.
8. Дослідження напружено-деформованого стану елементів кульшового суглоба у випадках асептичного некрозу головки стегнової кістки в дітей (повідомлення друге) / О. І. Корольков, Є. С. Кацалап, М. Ю. Карпінський, О. В. Ярьсько // [Ортопедия, травматология и протезирование](#). – 2018. – № 4. – С. 102-106.
9. Иваничев Г. А. Мануальная медицина : учеб. пособие. – Москва : МЕДпресс-информ, 2003. – 486 с.
10. Івасик Н. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія. – Львів : ЛДУФК, 2018. –393 с.
11. Івасик Н. Особливості дозування фізичного навантаження при фізичній реабілітації дітей з бронхо-легеневими захворюваннями / Івасик Н., Тиравська О. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.] – Київ, 2016. – Вип. 11. – С. 50-53.

12. Івасик Н. Лікувальне плавання, як засіб фізичної реабілітації для дітей молодшого шкільного віку з вадами зору / Івасик Наталія, Курташ Євген // Теорія та методика фізичного виховання. - 2010. - № 3. - С. 27 - 29.

13. [Корольков О. І.](#) Алгоритмована система діагностики та лікування при уродженому вивиху і підвивиху стегна у дітей / О. І. Корольков // [Ортопедия, травматология и протезирование](#). - 2009. - № 4. - С. 28-34.

14. [Корольков О. І.](#) Помилки під час ультразвукового дослідження кульшових суглобів у дітей молодшої вікової групи / О. І. Корольков, С. Д. Шевченко, Т. В. Спіліотіна, Т. А. Єрмак // [Ортопедия, травматология и протезирование](#). - 2010. - № 2. - С. 23-27.

15. Коритко З. І. Фізіологічні механізми формування рухових навиків і рухових якостей : лекція / Коритко З. І. - Львів, 2019. - 9 с.

16. Коритко З. Граничні фізичні навантаження: механізми корекції / Коритко З. // Психофізіологічні та вісцеральні функції в нормі і патології : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. – Київ, 2014. – С. 78.

17. Коритко З. Корекція функціонально-метаболічного гомеостазу за умов екстремальних впливів / Коритко З., Онищук С. // Механізми функціонування фізіологічних систем : тези доп. Міжнар. наук. конф. – Л., 2014. – С. 48 – 49.

18. Коритко З. Критерії перетренованості та зриву адаптаційних процесів у спортсменів за показниками центральної гемодинаміки / Коритко З., Леськів І. // Фізіологічний журнал. – 2014. – Т. 60, № 3 – С. 168.

19. Коритко З. І. Сучасні уявлення про загальні механізми адаптації організму до дії екстремальних впливів / З. І. Коритко // Вісник проблем біології і медицини. – 2013. – Вип. 4 (104). – С. 28–35.

20. Коритко З. Медико-біологічні основи фізичного виховання / Зоряна Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.

21. Крук Б. Р. Методи обстеження осіб з хребетно-спинномозковою травмою в післяопераційний період / Крук Б. Р. // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2003. – С. 301–302.

22. Крук Б. Рекомендації щодо складання індивідуальної програми фізичної реабілітації осіб з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період / Богдан Крук // Теорія і практика фізичного виховання. – 2004. – № 3. – С. 263–269.

23. Крук Б. Рекомендації щодо використання вправ, спрямованих на розвиток сили м'язів, у фізичній реабілітації осіб із хребетно–спинномозковою травмою / Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури та спорту. . – Львів, 2004. – Вип. 8, т. 2. – С. 202–205.

24. Крук Б. Р. Реабілітаційна картка обстеження осіб з ураженням хребта та спинного мозку : додаток до лекцій / Крук Б. Р. - Львів, 2019. - 15 с.

25. Лікувальна фізична культура : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 33 с.

26. Лікувальна фізична культура при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с.

27. Мазепа М. Загальний огляд хворого : метод. вказівка для студ. з пропедевтики пульмонології та кардіології / Марія Мазепа. – Львів, 2018. – 3 с.

28. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла : метод. вказівка / М. А. Мазепа. – Львів, 2018. – 2 с.

29. Мазепа М. А. Вступ у клініку внутрішньої медицини. Основні правила розпитування й огляду хворого. Методи дослідження хворого. Схема історії хвороби (професійно адаптована) : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 29 с.

30. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. - 2018. - № 2(84). - С. 29-35.

31. Маркс В. О. Ортопедическая диагностика : руководство-справочник. – Таганрог : Прогресс, 2001. – 512 с.

32. Музика Ф. Рухова активність осіб похилого віку України та Польщі / Федір Музика, Назарій Куриш // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 17, т. 4. – С. 105 – 110.

33. Музика Ф. В. М'язова система : лекція / Музика Ф. В. – Львів, 2019. – 10 с.

34. Напружено-деформований стан моделі плоско-вальгусної деформації стопи за умов використання імплантатів для піднадп'яtkового артроризи / О. І. Корольков, П. Х. Рахман, М. Ю. Карпінський, І. В. Шишка, О. В. Яресько // [Ортопедия, травматология, протезирование](#). - 2018. - № 3. - С. 74-79.

35. Олекса А. П. Ортопедія / А. П. Олекса. – Тернопіль : ТДМУ, 2006. – 528 с.

36. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи : тези лекцій з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в неврології» / О. Паєнок. – Львів, 2017. – 5 с.

37. Порівняльна характеристика напружено-деформованого стану моделі стопи до та після корекції плоско-вальгусної деформації з використанням різних методик лікування / О. І. Корольков, П. М. Рахман, М. Ю. Карпінський, О. В. Яресько // [Літопис травматології та ортопедії](#). – 2018. – № 1/2. – С. 241.

38. Приступа Є. Н. Роль і місце фахівця з фізичної реабілітації в системі охорони здоров'я населення / Приступа Є. Н., Вовканич А. С. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 9. – С. 92 – 96.

39. Результати застосування методу безперервного пасивного руху в процесі фізичної реабілітації хворих з патологією колінного суглоба / О. Корольков, П. Болховітін, А. Королькова, Наср Аль Калі // [Слобожанський науково-спортивний вісник](#). - 2017. - № 4. - С. 68-72.

40. Руденко Р. Специфіка програми фізичної реабілітації спортсменів з обмеженими можливостями в рамках нозологічної групи / Романна Руденко // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 333 – 357.

41. Руденко Р. Є. Динаміка показників систем організму під впливом засобів фізичної реабілітації спортсменів після травм, захворювань спинного мозку та наслідків поліомієліту / Р. Є. Руденко, А. В. Магльований // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 8 (102). – С. 64-67.

42. Тиравська О. Клінічні прояви кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта в залежності від локалізації // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 222-225.

43. Тиравська О. Причини виникнення дорсалгій у спортсменів / Оксана Тиравська // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. - Львів, 2016. - С. 59-61.

44. Тиравська О. Програма фізичної реабілітації осіб, оперованих із приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська, Ростислав Данилков // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. - Львів, 2011. - Вип. 15, т. 3. - С. 293 - 299.

45. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171–175.

46. Тиравська О. І. Фізична реабілітація осіб, оперованих з приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.03 „Фізична реабілітація” / Тиравська Оксана Іванівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів, 2010. – 20 с.

47. Тиравська О. Характеристика фізичних вправ, які використовуються при лікуванні кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2007. - Вип. 11, т. 2. - С. 333 - 336.

48. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.

49. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с.

50. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту. –Тернопіль : Навчальна книга-Богдан; 2004. – Ч. 1. – 272 с.

51. Bovend'Eerd T J, Botell RE, Wade DT. Writing SMART rehabilitation goals and achieving goal attainment scaling: a practical guide. Clin Rehab. 2009;(23):352.

52. Bickley LS, Szilagyi PG. Bates' Guide to Physical Examination and History Taking. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2003.

53. Barbano RL. Handbook of Manual Muscle Testing Neurology. 2000. p. 1211.

54. Clarkson H., Gilevich G. Musculoskeletal Assessment: Joint Range of Motion and Manual Muscle Strength. – Baltimore: Williams and Wilkins, 1989. – 366 p.

55. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, , Thomas J. Schmitz, , 2016. - 384 pages

56. International classification of functioning, disability and health: ICF. Geneva, World Health Organization, 2001, 300 pages.

57. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, , Linda G. Monroe, 2007. - 1120 pages

58. Fitzgerald GK, Axe MJ, Snyder-Mackler L. The efficacy of perturbation training in nonoperative anterior cruciate ligament rehabilitation programs for

physical active individuals. Physical Therapy. 2000;(80):128-40/

59. Hertling D, Kessler RM. Management of Common Musculoskeletal Disorders. Physical Therapy Principles and Methods. ed 4. Lippincott, Philadelphia, 2006. 1076 p.

60. Kendal F., McCreary E. Muscle Testing and Function. – 4th. – Baltimore: Williams and Wilkins, 1993.

61. Kaltenborn FM. Manual Mobilization of the Joints, Volum 1: The Extremities. 5 th ed. Minneapolis: OPTP, 1999. 287 p.

62. Kisner C, Colby LA Therapeutic exercise: foundations and techniques. 6th ed. Philadelphia, PA: F.A. Davis; 2012. 1024 p.

63. Korytko Z. I. Limit physical activity and stress: correction mechanism / Z. I. Korytko // Медичні науки. – 2017. – Т. 49, № 1. – С. 27.

64. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, , Linda G. Monroe, 2007. - 1120 p.

65. Soderberg GL. Handheld dynamometry for muscle testing. In Reese NB editor. Muscle and Sensory Testing, ed 2. St. Louis: Elsevier Saunders; 2005. p 473.

66. Stratford PW, Balsor BE. A comparison of make and break tests using a hand-held dynamometer and the Kin-Com. The Journal of Orthopaedic and Sports Physical Therapy. 1994;(19):28.

67. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2000. 687 p.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Балушка, Л. М.; Пістун, А. І.; Окопний, А. М. Проблеми спортивного травматизму. Наукові записки [Української академії друкарства], 2012, 2: 187-191. Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?
2. Бас О. А. Особливості впливу авторської програми фізичної реабілітації на відновлення сили м'язів, больової і тактильної чутливості у жінок після мастектомії /О. А. Бас, А. С. Вовканич // Спортивна наука України. Науковий вісник Львівського державного університету фізичної культури. – Електронне наукове фахове видання: Львів, ЛДУФК. – 2011, №3, С. 3-10. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sportscience.org.ua/index.php/Arhiv.html>
3. Guidelines to Physical Therapist Practice [Internet]. АРТА. Available from: <https://www.scribd.com/doc/220740281/Guidelines-to-Physical-Therapist-Practice-АРТА-1>
4. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) World Health Organization [Internet]. Available from: <http://www.who.int/classifications/icf/en/>
5. Up and go [Internet]. Available from: [https://www.physio-pedia.com/Timed_Up_and_Go_Test_\(TUG\)](https://www.physio-pedia.com/Timed_Up_and_Go_Test_(TUG))
6. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4799460/>
7. <https://universityorthopedics.com/assets/knee/PCL-recon-protocol.pdf>
8. <https://rcmclinic.com/patient-information/knee-information/knee-post-op-care-rehab/pcl-reconstruction-post-op/>

9. http://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1807-59322006000600006
10. <http://www.pubmed.com>
11. <https://www.pedro.org.au/>
12. <http://www.cochranelibrary.com/>
13. <http://www.clinicalevidence.com>
14. <http://www.nice.org.uk>
15. <http://physrehab.org.ua/uk/home/>